

[40-lecie] [6]

Zespół Pieśni i Tańca

MŁODY TORUŃ

„MŁODY TORUŃ” MASZERUJE, CIĄGNIJE MŁODZIEŻOWY KWIAT.
TAŃCZY, ŚPIEWA, KONCERTUJE, ZNA GO MIASTO, WIEŚ I ŚWIAT.

CHOĆ SŁONECZNY SKWAR, CZY TEŻ PADA DESZCZ,
CHOĆ PRZECIWNY WIATR, IDZIE NAPRZÓD TEŻ.

„MŁODY TORUŃ” MASZERUJE, NIE ZNA GRANIC WSI I MIAST.
TAŃCZY, ŚPIEWA, KONCERTUJE BO W TYM SIŁA NASZA
I SWOISTY BLASK.

MŁODY TORUŃ - MARSZ ZESPOŁU-

sl. i muz. Józef Witczak, 1964 r

Rilka słów o Nas...

Zespół Pieśni i Tańca "Młody Toruń" świętuje w tym roku jubileusz 35-lecia. Jego działalność jest ważnym rozdziałem w historii amatorskiego ruchu artystycznego w Toruniu i regionie, zwłaszcza że różnorodnie było artystyczne i pozartystyczne oddziaływanie zespołu. Jego dokonania są tak bogate, iż należy tu mówić o zjawisku kulturalnym, dziele już nieco tajemniczym i ożywiającym wspomnienia.

Zespół powołał do istnienia Benedykt Leszczyński, który swe zainteresowania artystyczne - przede wszystkim muzyczne - ukształtował w domu rodzinnym. Rozwijał je w Liceum Pedagogicznym w Wymyślinie i połączył z pasjami społecznikowskimi studiując w warszawskiej Akademii Wychowania Fizycznego. Po studiach podjął pracę nauczycielską w Toruniu. Dzięki jego staraniom w utworzonym przy Technikum Mechaniczno-Elektrycznym Ośrodku Pracy Pozalekcyjnej Szkół Zawodowych 1 kwietnia 1964 roku powstał Międzyszkolny Zespół Artystyczny, który rok później otrzymał nazwę "Młody Toruń". Benedykt Leszczyński objął jego kierownictwo i gdy w 1968 roku został dyrektorem Młodzieżowego Domu Kultury w Toruniu, przeniósł Zespół do tej placówki. Opiekował się nim i później - gdy od 1973 roku pełnił funkcję sekretarza Komitetu Miejskiego PZPR i gdy od 1979 roku sprawował funkcję dyrektora Wojewódzkiego Domu Kultury w Toruniu. Przez prawie trzydzieści lat pomagał "Młodemu Toruniowi"; można pewnie powiedzieć: żył jego życiem.

Na początku nie myślałem o występach, wyjazdach, sukcesach - mówił dziennikarce "Nowości". - Pragnąłem raczej zaoferować młodzieży godziwe zajęcie, rozrywkę i przyjemne wypełnianie wolnego czasu. (mak, Tańczy, śpiewa, gra i... wychowuje, "Nowości", 30.03.1984). Tak sformułowane cele mogą wydawać się nader skromne, ale wówczas, na początku lat sześćdziesiątych, młodzież nie miała zbyt wielu możliwości rozwijania zamiłowań i uzdolnień artystycznych. Stąd też jako forma pozalekcyjnej pracy uczniów Zespół miał być jak najlichnieszy. Rychło miało się okazać, że choć skupiał kilkuset młodych instrumentalistów, wokalistów, recytatorów i tancerzy stał się... elitarny. Przynależność do zespołu była bowiem nie lada powodem do chluby.

Choć amatorski ruch artystyczny w Toruniu i na Pomorzu rozwijał się już w XIX wieku, był żywy w dwudziestolecie międzywojennym i po wojnie, to jednak wcale nie było łatwe stworzenie Zespołowi podstaw organizacyjnych i materialnych umożliwiających funkcjonowanie i rozwój. Udało się jednak przewyżczać trudności. Struktura Zespołu nie tylko uwzględniała oczekiwania młodzieży, ale i w latach późniejszych dawała "Młodemu Toruniowi" mobilność, dzięki której mógł ewoluować. Instrumenty muzyczne, sprzęt, stroje okazały się dobrami naprawdę trwałymi i były sukcesywnie uzupełniane. Znakomita kadra instruktorska zapewniała wysoki poziom najpierw prób, a potem występów. Talent i zapal młodzieży dawały Zespołowi siłę, wigor i ów niepowtarzalny urok, który do dziś wzbudza podziw.

Zespół składał się z pięciu sekcji: orkiestry dętej i kameralnej orkiestry estradowej, chóru, grupy tanecznej i recytatorsko-teatralnej, czyli żywego słowa. Przez kilka miesięcy pracowały one oddzielnie. Integracji służył zimowy obóz artystyczny, który rozpoczął się 28 grudnia 1964 roku i trwał do 4 stycznia 1965 roku. Wówczas został skomponowany program, który po raz pierwszy zaprezentowano publiczności ostatniego dnia zgrupowania w toruńskim Technikum Mechaniczno-Elektrycznym. Po kilku następnych pokazach Zespół zadebiutował na

scenie Teatru im. Wilama Horzycy 15 marca 1965 roku - podczas akademii z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet. Dla młodych wychowawców występ był ogromnym przeżyciem. Publiczności program podobał się ogromnie.

22 kwietnia 1965 roku pisał Krzysztof Pawłowski na łamach Ilustrowanego Kuriera Polskiego: Nazwijmy ich - "Młody Toruń", chociaż oficjalnie tytułują się Międzyszkolnym Zespołem Artystycznym. "Młody Toruń" - bo to jest właśnie synonimem tego, co sobą reprezentują: młodość, wesołość, piękno, a równocześnie pracowitość, wytrwałość. Są tacy, jakimi chcieliby ich widzieć dorodzi, a zarazem wzbudzają podziw i zazdrość wśród swoich rówieśników. (Krzysztof Pawłowski, Młody Toruń gra, tańczy, śpiewa, Ilustrowany Kurier Polski, 22.04.1965). Po roku pracy wymagającej wytrwałości, dużego wysiłku, może nawet poświęcenia, po udanym debiucie zespół otrzymał nazwę, która do dziś oddaje jego charakter. Słowa gra, tańczy, śpiewa będą powtarzać się w wielu notatkach i artykułach prasowych odnotowujących kolejne sceniczne sukcesy młodych artystów.

Zespół występował podczas świąt państwowych, uroczystościach i imprez. W sierpniu 1966 roku "Młody Toruń" koncertował w siedzibie Rady Ministrów w Warszawie dla Polonii, w listopadzie również w stolicy, na akademii z okazji rocznicy Rewolucji Październikowej. Dziś okazje czy okoliczności występów mogą budzić podejrzenia o propagandowe podporządkowanie Zespołu oficjalnej ideologii, ale wówczas było to całkiem naturalne. Owszem, "czynniki oficjalne" miały powody do ukontentowania, ale przecież "Młody Toruń" podobał się publiczności, i to nie tylko w kraju, gdyż wkrótce rozpoczęły się wyjazdy zagraniczne "Młodego Torunia". Należy podkreślić, że jeśli Zespół przygotowywał programy okolicznościowe, to nie były one sztampą. Na sztampowość utyskiwał Marian Kruszek. Omawiając na łamach "Pomorza" program "Młodego Torunia" zaprezentowany w lutym 1965 roku z okazji 20. rocznicy wyzwolenia Torunia pisał, iż Zespół z łatwością potrafił udowodnić, że okolicznościowe programy artystyczne z okazji wszelkich rocznic czy świąt narodowych mogą dostarczać niepowtarzalnych przeżyć.

Pierwszy koncert trwał ponad dwie godziny. Jego treść została zdeterminowana chęcią pokazania całego dotychczasowego dorobku. Pomimo tego potrafiło zachwycić i oczarować słuchaczy logiką komponowania poszczególnych części tematycznych, tempem, bardzo poprawnym wykonawstwem, barwnością pomysłów strojów. Występ stał się, co tu dużo ukrywać, doskonałą wizytówką zespołu, zyskując tym samym przychylną miejscowych władz, znanych z gotowości moralnego i finansowego popierania każdej dobrej roboty, ciekawej inicjatywy, młodzieżczego zapалу. (Marian Kruszek, Młody Toruń, "Pomorze". Magazyn społeczno-kulturalny, 16-31 sierpnia 1967).

Na co dzień sekcje pracowały przez pierwsze cztery lata w salach, którymi dysponowało Ognisko Pracy Pozalekcyjnej w Technikum Mechaniczno-Elektrycznym. W okresie wakacji zimowych i letnich odbywały się zgrupowania, podczas których młodzież łączyła wypoczynek z intensywną pracą. Podobnie było i później - i jest do tej pory - w bardziej sprzyjających artystycznej pracy warunkach, jakie "Młody Toruń" znalazł w Młodzieżowym Domu Kultury.

Od 12 do 31 sierpnia 1966 roku 120-osobowa grupa członków "Młodego Torunia" koncertowała w Bułgarii. Pierwszy wyjazd za granicę został zorganizowany w ramach współpracy z młodzieżowym zespołem w Pleven. W następnym roku Zespół wyjechał na Węgry. W późniejszych latach odwiedzał Czechosłowację, Jugosławię, Holandię, NRD,

RFN, Szwecję, Związek Radziecki. Zagraniczne wyjazdy były dla młodych ludzi bardzo ważne. Wszak stanowiły w Polsce Ludowej doskonałą okazję do poznawania świata. Ewolucja "Młodego Torunia" to przekształcanie się poszczególnych sekcji.

Z orkiestrą dętą początkowo pracowali Marian Janiszewski, Jan Kopczyk i Zdzisław Piernik - wówczas uczniowie toruńskiej średniej Szkoły Muzycznej. Od grudnia 1964 roku orkiestra znakomicie rozwijała się pod dyktando bezgranicznie jej oddanego Ignacego Kramskiego - członka orkiestry Filharmonii Pomorskiej, znakomitego muzyka i pedagoga. Koncerty były entuzjastycznie oklaskiwane. Gdy orkiestra osiągnęła artystyczny szczyt, w grudniu 1975 roku zmarł Ignacy Kramski. Można powiedzieć, iż śmierć dyrygenta równała się śmierci zespołu. Po prawie dwu latach próbował orkiestrę ożywić wychowankowie Ignacego Kramskiego - Lech Lewandowski, Jerzy Rosiak i Kazimierz Wrzesiński, który w 1978 roku został jej dyrygentem. Pomimo że udawało mu się podnosić poziom sekcji, zrezygnował z kierowania nią w 1983 roku. Kolejnym dyrygentem został Jan Woś. Ostatecznie zespół rozpadł się w pierwszej połowie lat osiemdziesiątych. Po raz ostatni wystąpił - w repertuarze przygotowanym przez Lecha Lewandowskiego i Jerzego Rosiaka - na uroczystym koncercie z okazji jubileuszu 25-lecia "Młodego Torunia". Dla jednak początek utworzonej w 1983 roku Młodzieżowej Orkiestry Dętej pracującej w dawnym Wojewódzkim Domu Kultury - obecnie Wojewódzkim Ośrodku Animacji Kultury w Toruniu.

Kameralnej symfonicznej orkiestrze estradowej, która od grudnia 1964 roku pracowała pod dyktando Józefa Witczaka - skrzypka Filharmonii Pomorskiej, przypisane zostały zadania kapeli towarzyszącej grupie tanecznej. W 1967 roku jej instruktorem został Michał Szost. Z pełnego wkładu orkiestry wyodrębnił kapelę. W 1971 roku - po śmierci Józefa Witczaka - objął dyktando orkiestry. Wtedy kapela przestała istnieć, natomiast orkiestra wykonywała opracowane przez Michała Szostę utwory zapisane przez Oskara Kolberga. W 1975 roku dyrygentem orkiestry został Wojciech Michniewski - dyrygent Filharmonii Narodowej, instruktorem Jacek Kacprzyk. Nową kapelę utworzył Aleksander Mozol - wychowanek Michała Szosty, absolwent klasy skrzypiec Państwowej Szkoły Muzycznej II stopnia w Toruniu. Po udanych występach w Holandii orkiestra rozpadła się. Kapeli szefował i grał w niej na skrzypcach Aleksander Mozol - do czerwca 1994 roku. Po wakacjach zastąpił go Leszek Miliński. Od ubiegłego roku Aleksander Mozol na powrót szefuje kapeli.

W kwietniu 1965 roku utworzony został chór, początkowo żeński, trójgłosowy. Kierował nim Paweł Malinowski, z którym współpracowali Irena Górska, Florian Jaworski i Józef Nowakowski. Pewne załamanie w pracy tej sekcji nastąpiło po trzech latach - po odejściu pierwszego jej kierownika. Wówczas współpracę z zespołem podjął Kazimierz Jaworski - nauczyciel muzyki, twórca słynnego chóru w Szkole Podstawowej nr 3 w Toruniu. W grudniu 1971 roku zmarł Florian Jaworski - i nastąpiła kilkumiesięczna przerwa w pracy sekcji. Wznowić działalność w zwiększonym składzie opracowała nowy repertuar pod kierownictwem Gisperta Jamrożego, Andrzeja Jamrożego i Kazimierza Pędrasika. W 1973 roku muzycy ci odeszli z zespołu i wówczas prowadzenia chóru podjął się Andrzej Łęcki - wcześniej muzyk w orkiestrze estradowej. Po jego odejściu w roku 1979 zespołem kierował Aleksander Mozol, którego rok później wsparła Barbara Zadroga - nauczycielka muzyki, dyrygent chóru w Studium Wychowania Przedszkolnego w Toruniu. W następnych latach zmieniali się instruktory, zmieniali się chórzyści. Zespół wykonywał utwory samodzielnie, towarzyszył tancerzom, później łączył się z nimi... Ostatecznie przekształcił się w grupę wokalną, z którą od ubiegłego roku pracuje Leszek Miliński - absolwent wychowania muzycznego w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Bydgoszczy.

Wennen wir sie „Młody Toruń“ (junges Thorn) -denn das ist eben ein Synonym dessen, das sie selbst vorstellen: Jugend, Freude, Schönheit, und gleichzeitigig Arbeitsamkeit und Ausdauer. Sie sind so, wie wir sie als Erwachsene sehen möchten und erregen zugleich Staunen und Neid ihrer Altersgenossen. Das Phänomen des Nebeneinanderbestehens so vieler Tugenden kommt nicht oft vor...

(Ilustrowany Kurier Polski; Bydgoszcz 22.04. 1965)

So hat nach einem der ersten Auftritte der mit dem Konzert und den Darstellern bezauberte Redakteur Krzysztof Pawlowski geschrieben.

Die Mitglieder des Ensembles haben diese auszeichnenden Merkmale in Ihrer langen, schon 35-jährigen Geschichte bewahrt. „Młody Toruń“ besteht seit dem 1. April 1964. Veranstalter, Gründer und erster Leiter war Mgr Benedykt Leszczyński. Im Ensemble sind Kinder und Jugendliche aus den Grund- und Oberschulen von Toruń, als auch Studenten und junge Werktätige. Am Tanz-, Vokal- und Musikunterricht nehmen ca. 130 Personen im Alter von 6 bis 25 Jahren teil.

Das Programm des Ensembles „Młody Toruń“ besteht aus Volkstänzen, Regionaltänzen aus verschiedenen Landesteilen, Kinderspielen, dem Spektakel „Sobótka na Kujawach“ (Johannisfeier in der Landschaft Kujawy) und Weihnachtsliedern.

In der 35-jährigen Tätigkeit hat das Ensemble viele Preise und Auszeichnungen an Schauen, Wettbewerben und Festspielen erhalten.

Es wurde mit den Auszeichnungen - „Verdient für die Wojewodschaft Toruń“ - „Verdient für die Stadt Toruń“ geehrt.

„Młody Toruń“ nimmt aktiv am Kulturleben Toruńs und der Region teil. Ist auch oft als Gast beim Rundfunk und im lokalen, regionalen und zentralpolnischen Fernsehen.

Präsentiert auch seine Programme in verschiedenen Regionen Polens und im Ausland:
Bulgarien (1966, 1969, 1985, 1997), Tschechoslowakei (1974), Estland (1989, 1990), Holland (1975, 1988, 1990), Jugoslawien (1981, 1983, 1988), Lettland (1990), Makedonien (1993), Deutschland (1973, 1986, 1997), Schweden (1984), Ukraine (1993), Ungarn (1973, 1974), Italien (1995), UdSSR (1987).

„Młody Toruń“ ist seit vielen Jahren Mitglied der Polnischen Sektion der Internationalen Volkskunstverbände, Festspiele und Folklore (PS CIOFF).

Conseil International des Organisations de Festivals de Folklore et d'Arts Traditionnels
ONG en relations formelles de consultation avec l'UNESCO

The editor of IKP, Krzysztof Pawlowski was impressed and after one of the first performances wrote: „Let's call them „Młody Toruń“ („Young Toruń“) -it is exactly what they represent: youth, joy but also diligence and persistence. The youth like that is liked by adults and admired by colleagues.“

/in:/ Ilustrowany Kurier Polski; Bydgoszcz 22.04. 1965

Up to date the participants of the group keep on these attributes. „Młody Toruń“ was founded on the 1st of February, 1964 by Benedykt Leszczyński. In the group there are pupils, students and other young people who are interested in folk dances. Nearly 130 people at the age of 6-25 participate in dance, music and vocal classes.

Repertoire of the group includes: folk dances of various Polish regions, national dances, carols, children's plays and the performance „Sobótka na Kujawach“. „Młody Toruń“ has participated in many competitions and festivals receiving various awards and honours. The group actively participates in artistic life of Toruń and the region. „Młody Toruń“ has been awarded the medals-of merit for work for the Town of Toruń Province.

„Młody Toruń“ is often hosted by the radio and TV, local and other Polish channels.

The group performed for the Polish and also foreign audiences in the following countries: Bulgaria (1966, 1969, 1985, 1997) Czechoslovakia (1974), Estonia (1989, 1990), Holland (1975, 1988, 1990), Yugoslavia (1981, 1983, 1988), Latvia (1990), Macedonia (1993), Germany (1973, 1986, 1997), Sweden (1984), Ukraine (1993), Hungary (1973, 1974), Italy (1995), Soviet Union (1987).

For many years „Młody Toruń“ has been a member of PS CIOFF.

Conseil International des Organisations de Festivals de Folklore et d'Arts Traditionnels
ONG en relations formelles de consultation avec l'UNESCO

RADRA ZESPOŁU:

Kierownik organizacyjny, artystyczny i choreograf: Katarzyna Biłska.

Instruktor kapeli ludowej: Aleksander Mozol.

Instruktor grupy wokalne Leszek Miliński,

Akompaniatorzy: Maria Korczyńska, Leszek Miliński.

Instruktor zajęć wokalnych w grupach tanecznych: Arkadiusz Żmuda.

RDRES ZESPOŁU:

Młodzieżowy Dom Kultury
87 - 100 Toruń,
ul. Przedzamcze 11/15,
tel. +48 (56) 62 214 77,
tel. +48 (56) 62 246 37,
<http://www.mlody.torun.w.pl>
e-mail: mlody@torun.w.pl,
POLAND

foto: Jacek Pilarski

XVII-3/2

Serdecznie dziękujemy:

